

3 май/21 април. Велики понеделник. Облачно.

Днес е годишнината от избора на княза (празнува се днес въместо на 17) и царски празник. Ала аз не получих никаква официална покана, нито окръжно! Като чух силното биене на камбаните, след 10 ч., отправих се към катедралата съ цилиндър. Там стояха вече войска и сановниците. Пред вратата намърих Георгиева от Русчук — Каравелов спръл постройката на сгради за земеделско училище, България, казал, няма нужда от земеделие, Георгиев станал сега страшен антилиберал, псува ги! — Въ черквата се отслужи кжса литургия. След това намърих Вацова, па и Вазова. Начович ме покани да отида с него на визити. Бъхме у Шефера (французинът вече пристига, за финансите), у Йос. Ковачова и Каранфиловича, обаче тях ги нямаше въ кжщи. — Обѣдвахъ съ Желѣзковича и Анева, който ми чете своята „verhaltene Rede“ [задържана реч], приготвена за ауденцията у княза Хенрихъ. — Подиръ пладне бѣхъ у Стоилова. Говорихме за оставката ми, *nothwendige Klärung meiner Situation, Ultimatum, Punkte* [необходимо изяснение на моето положение, ултиматумъ, точките]. *Misslungener Ritt* [несполучлива езда], на Агуровия конь, жребець, стоялъ боленъ 2—3 месеца въ обора, спъвалъ се, азъ предпочетохъ да остана въ кжщи. — Следъ пладне намърихъ Вацова и отидохъ съ него съ кола въ Балиефенди. Цѣлиятъ день бѣше облачно, а вечерята отведнажъ ясно и топло. Никаква кола нѣмаше вънка, ние бѣхме сами. Зелени ливади, ясни планини, млади гжсти листа по дърветата, буйни морави, прѣсенъ следъ дъжда въздухъ. Седѣхме въ градината и пихме бира. Вацовъ билъ у Славейкова, той мисли народътъ самъ да си издържа училищата, и срѣдните, а ако не ще, нека се затворятъ, ако ще би и за 10—15 години, най-накрая той ще се вразуми; наречията, пиротски пътът; за основаването на литературно списание, моятъ страхъ за Книжовното дружество — ще се скарать за правописа, всѣки се мисли за голѣмъ писателъ, ще се смѣта обиденъ, когато му се нѣщо не приеме. Вазовъ като поетъ. Потрѣбата отъ добри новелистични преводи. Малка наблюдателность. Сима Соколовъ отъ трѣнските села, отъ детинство билъ въ Бѣлградъ, обаче горещъ българинъ, хайдукъ. Въ София имало 30 пиротски семейства. Пиротските селяни били за сърбите, доволни. Сърбите били противъ (българските) граждани, по едно време имъ запретили да търгувать съ селяните! Смѣшното окръжно на Цанкова до губернаторите, щото всички дѣла да се свършватъ сжщиятъ день, чиновниците, каже, живѣятъ като сибарити и нищо не вършатъ, и че той самъ (Цанковъ) всичко ще извършва сжщиятъ день. Въ туй, следователно, се състои държавническата мъдрость. Пановъ (юридическо издание на дѣдо Цеко) говори чисто ломски. — Колко много, каже, азъ